

- DET TALTE ORD GÆLDER -

Taleseddel til FOU samrådsspørgsmål AC vedr. operation Green Desert i Irak i 2004 og Post Action Report af 29. november 2004

Fredag den 21. juni 2013 kl. 13:30

MF Nikolaj Villumsen (EL) har stillet spørgsmål AC til besvarelse i samråd den 21. juni 2013.

Spørgsmålet er stillet med baggrund i den af 23 irakere anlagte retssag mod Forsvarsministeriet vedrørende behandling under tilbageholdelse i forbindelse med Operation Green Desert i Irak i 2004 og det den 3. juni 2013 afholdte samråd Z og Æ, som vedrørte samme sag og artikel 14 i FN's torturkonvention (kravet om, at enhver deltagende stat i sit retssystem skal sikre ofret oprejsning) og forholdet til de i retssagerne rejste krav vedrørende forældelse og sikkerhedsstillelse.

FOU samrådsspørgsmål AC

"Ministeren bedes redegøre for, hvorfor det ikke tidligere er kommet frem, at danske soldater har bevidnet, at irakiske tilbageholdte blev hårdhændet behandlet af irakisk politi under Operation Green Desert i 2004, når Hærens Operative Kommando allerede den 29. november 2004 skriver i Post Action Report - Operation Green Desert: "Det er Hærens Operative Kommandos vurdering, at dette peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af tilbageholdte, idet det efterfølgende er registreret som en 'lesson learned'."

Besvarelse af samrådsspørgsmål AC

- [Det spørgsmål, som er stillet til mig, lyder:

Spørgsmål AE

"Ministeren bedes redegøre for, hvorfor det ikke tidligere er kommet frem, at danske soldater har bevidnet, at irakiske tilbageholdte blev hårdhændet behandlet af irakisk politi under Operation Green Desert i 2004, når Hærens Operative Kommando allerede den 29. november 2004 skriver i Post Action Report - Operation Green Desert: "Det er Hærens Operative Kommandos

vurdering, at dette peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af tilbageholdte, idet det efterfølgende er registreret som en 'lesson learned'."]

-o0o.

- Jeg må forstå spørgsmålet således, at det refererer til forsvarschefens redegørelse af 14. maj 2013 vedrørende videomateriale i forbindelse med Operation Green Desert, som jeg oversendte til Folketinget den 22. maj.
- Sådan som jeg læser spørgsmålet, har spørgeren muligvis misforstået det, der står i forsvarschefens redegørelse om Post Operation Rapporten af 29. november 2004.
- Helt kort virker det, som om spørgeren tror, at Hærens Operative Kommando havde Post Operation Rapporten i 2004 – og lavede vurderingen i 2004 om, at det "peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af tilbageholdte, idet det efterfølgende er registreret som en 'lesson learned'."
- Som svar kan jeg overordnet henvise til min besvarelse af FOU spørgsmål 319 den 19. juni 2013, hvortil der er vedhæftet et bilag samt en justering af dette bilag, begge udarbejdet af Hærens Operative Kommando.
- [[Spørgsmålet lyder således:

- *"På side 16 i forsvarschefens redegørelse meddeler HOK til arbejdsgruppen (meddelt den 18. januar 2013), at den tidligere fremsendte konklusion (jf. redegørelsen side 15.): "Ikke på nogen måder er bekræftet af den efterfølgende gennemgang af materialer og derfor fremstår trukket vel hårdt op". Da dette er meddelt, efter videoen blev offentliggjort (18. oktober 2012) bedes ministeren redegøre for, hvordan HOK er kommet frem til den nye konklusion af operationen."*
- Som det fremgår af Hærens Operative Kommandos bilag til min besvarelse af FOU spørgsmål nr. 319, har Hærens Operative Kommando oplyst, at Post Operation Rapporten blev udarbejdet af det daværende danske styrkebidrag til Irak – og at rapporten ikke tilgik Hærens Operative Kommando i 2004, men først flere år senere [i 2007]. Det fremgår også, at Hærens vurdering først blev lavet i 2012, hvilket også fremgår af forsvarschefens redegørelse om Operation Green Desert.
- Lad mig forklare misforståelsen lidt mere indgående.
- I samrådsspørgsmålet anføres det, at det af Post Operation Rapporten af 29. november 2004 fremgår, at *"Det er Hærens Operative Kommandos vurdering, at dette peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af tilbageholdte, idet det efterfølgende er registreret som en 'lesson learned'"*
- Som Post Operation Rapporten er beskrevet i forsvarschefens redegørelse [på side 15], står der, at – og jeg citerer:
- *"I Post Operation Report fra den 29. november 2004, nævnes, at der er erkendt et behov for: "The focus must be on the ING*

[Iraqi National Guard] units during initial search and arrest. Handling of detainees must be monitored closely."

- Hærens Operative Kommandos vurdering, af "*at formuleringen indikerede, at danske soldater havde været vidne til hårdhændet behandling af irakiske soldater*" fremgår ifølge forsvarschefens redegørelse – imidlertid ikke af Post Operation Rapporten.
- Den vurdering, som Hærens Operative Kommando foretager, fremsættes ifølge forsvarschefens redegørelse i et svar fra Hærens Operative Kommando den 19. oktober 2012 på en anmodning fra Forsvarskommandoen om nye oplysninger vedrørende videooptagelse i forbindelse med Operation Green Desert.
- [Anmodningen var efter det af forsvaret oplyste fremsat på baggrund af offentliggørelsen af videooptagelsen fra Green Desert].
- På baggrund af oplysninger fra forsvaret, er det klart, at det ikke er i Post Operation Rapporten af 29. november 2004, at Hærens Operative Kommando fremsætter den omhandlede vurdering om, at "*formuleringen indikerede, at danske soldater havde været vidne til hårdhændet behandling af irakiske tilbageholdte*".
- Denne vurdering fandt derimod sted i et svar indeholdende nye oplysninger vedrørende videooptagelse fra Hærens Operative Kommando til Forsvarskommandoen den 19. oktober 2012. Altså ca. 8 år senere.

- Disse oplysninger kan findes i min besvarelse af FOU spørgsmål nr. 319, som er vedhæftet Hærens Operative Kommandos svar på dette spørgsmål. Svaret indeholder også oplysninger om, hvorfor Hærens Operative Kommando efterfølgende justerede vurderingen fra oktober 2012.
- [For de, der ikke kan huske, hvori justeringen består, skal det bemærkes, at det fremgår af forsvarschefens redegørelse [side 16] at – og jeg citerer – *”Hærens Operative Kommando har den 18. januar 2013 meddelt arbejdsgruppen følgende: ”HOK er i dag af den opfattelse, at den tidligere fremsendte konklusion: ”Det peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af irakiske tilbageholdte” ikke på nogen måde er bekræftet af den efterfølgende gennemgang af materialer og derfor fremstår trukket vel hårdt op” – citat slut.]*
- Samrådsspørgsmålet må således være baseret på en misforståelse – fordi – og jeg opsummerer:
 - 1) Det er ikke Hærens Operative Kommando, der forfattede Post Operation Rapporten af 29. november, men det daværende danske styrkebidrag til Irak.
 - 2) Der siges ikke i det citerede afsnit fra Post Operation Rapporten af 29. november 2004 andet end *”The focus must be on the ING [Iraqi National Guard – opløst i DEC 2004] units during initial search and arrest. Handling of detainees must be monitored closely”,* og
 - 3) Hærens Operative Kommandos udsagn om, at – og jeg citerer - *”Det er Hærens Operative Kommandos vurdering, at dette peger på, at danske soldater har været vidne til hårdhændet behandling af tilbageholdte, idet det*

efterfølgende er registret som en 'lesson learned', er en vurdering, Hærens Operative Kommando foretog i et svar til Forsvarskommandoen den 19. oktober 2012.

- Samrådsspørgsmål AC, som formuleret, synes således at hvile på en misforståelse af forsvarschefens redegørelse. Set i det lys lader spørgsmålet sig, som det er formuleret, principielt set ikke besvare med yderligere bemærkninger fra min side.
- Jeg vil dog afsluttende benytte lejligheden til endnu en gang at understrege, at regeringen lægger vægt på, at det undersøges, hvad der er op og ned i de sager, som har været omtalt om evt. dansk ansvar for mishandling af tilbageholdte i Irak og Afghanistan.
- Det er netop derfor, at regeringen har lagt vægt på nedsættelsen af en undersøgelseskommission, populært kaldet Irak/Afghanistan-undersøgelseskommissionen. Kommissionen skal som bekendt bl.a. undersøge og redegøre for, om de folkeretlige forpligtelser, som påhviler Danmark, er blevet overholdt i forbindelse med tilbageholdelsen af personer under den danske krigsdeltagelse i Irak.
- Dette afslutter min besvarelse af samrådsspørgsmål AC.